

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4:50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unității” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbătă.

Un glas sincer.

— Articol din afară. —

În zilele cele dintâi a lunii Iulie „Gazeta Transilvaniei” adusesse la loc de frunte — unde s'a și cuvenit — un articol celebru, care s'a datorit dlui Dr. Vasile Moldovan, intitulat „Un cuvânt sincer către preoțimea română”. „Cuvântul”, care culmina în apostrofarea preoțimei să nu se acatăre de pulpanele hlamidei transfugului politic dela Orade, ci să fie și pe viitor sprijinul partidului național, avangarda politice naționale românești, a răscolit valuri largi de interesare meritată, din care ar fi și emanat de sigur vre-un răspuns mai demn, dacă nu se publica în vremea cea mai rău venită pentru preoțimea plugară, care pe timpul acela nu are răgaz a sta de scris, de discuții, de politizare. Dar nu mult s'a mână, până când i-s'a îmbiat preoțimii, noastre prilejul fericit de a da răspuns viu, răspuns concret, intrupat. Și spre lauda sa — pututu-s'ar fi altfel? — clerul nostru, care nu putuse răspunde, la timpul său, cu 2—3 luni în urmă în locul cuvântului teoretic, cu peană și cu negreală, își dă răspunsul cu trup cu suflet, dă răspuns practic, viu, impunător, energetic, neșovăelnic.

Adunările populare din vara și toamna trecută au dovedit, că dela Brașov, din țara Bârsei, peste Târnavă, peste Câmpie până la Maramureșul lui Dragoș și din Bănat peste Murăș până în Sătmar, preoțimea română e mai mult decât sprijinul, ea este crezul politice românești și tot ea este cultivătoarea simțului românesc în sufletul temeliei străduințelor noastre, în mintea și în inima țaranului nostru. Cele 20 de adunări populare mărturisesc, că

preoțimea noastră știe unde e locul ei, care e rolul ei, pe ce trebuie să pună mâna și spre ce să își deschidă graiul, când o cere binele neamului, a sângelui său.

Că „conliturghisitorii călugări” dela Orade și Arad au reușit să pue mâna pe iscălitura de aderență a atâtor preoți, care tâlcuindu-se chiar în senzul cel mai favorabil pentru noi, constituie cel puțin un act de blamaj pentru luptele noastre, este de sigur o apariție simptomatică. Și e din cale afară semnificativ, că monstruositățile aceste de călugăr transfug (Mangra), de călugăr conliturghisitor (R. Ciorogariu), de aderenți ai călugărilor etc. se ivesc în sinul acelei preoțimi, care se girează a fi atât de naționalistă încât își zice întâiu română și apoi ortodoxă, care clarifică de nenaționalistă unora chiar trădătoare pe preoțimea „drăguților de uniți”, în sinul acelei preoțimi, care e copilul resfătat, alintat pe brațe moi, a presei noastre. E din cale afară semnificativ și totodată instructiv, că pe când preoțimea unită „nenaționalistă” are atâția membrii trași în procese de agitație cu zeci de credincioși, preoții români ortodoxi, „înfocații naționaliști” subscriu aderențe politice lui Mangra.

Cu durere le constat aceste și nu le relevez ca să ponegrez preoțimea neunită, ci ca să se poată reliefa momentul psihologic și motorul moral al ținutei preoților români în luptele noastre pentru drepturi naționale. Foarte nimerit caracteriza dl Dr. Vas. Moldovan politica lui Mangra: școală nouă, renegat de specie nouă, care a dat pe naționalistul neînfrânt până atunci, până când a avut ce primi dela neamul său, când acesta i-a dat tot ce avea și el nu mai putea spera nici o răsplată a „naționalismului” său, trece în tabăra dușmanului, care e

stăpân peste comori mai multe și așa îi poate recompensa serviciile mai cu prisos. Cine nu va recunoaște în specula lui Mangra prototipul ținutei „aderenților”? Naționaliști guralivi, lăudaroși și mai ales gata a primi laude nemeritate pentru naționalismul lor ieftin, servesc neamului până când pot spera ceva profit, dacă nu mai mult, barem câteva stihuri de osana în ziaristică, iar când li-se urește de atâtea tămâieri, ori văd, că acele nu le sunt de folos, în schimbul cutărui bun promis de capul împuțit, părăsesc intransigența națională de mai nainte și — iscălesc de-avalma aderențe. Cu adevărat: naționalism ieftin, de paradă, de fală și politică de căpătuială!

Noi, preoții uniți, foarte des am fost timbrați de români lași, ba pe unii scriitorăși neisprăviți de școli i-a dus gentileța până acolo, de au osândit nu numai pe preoții singuratici, ci au condamnat însași Biserica noastră, că ar fi necredincioasă neamului, nu ar sluji interesele naționale. Am cunoscut însă totdeauna izvorul turbure al invectivelor, am răbdat toate muștrările, toate bârfele și — ne-am făcut datoria. Preoțimea noastră își achită datoria națională cu însuflețire și putem nutri nădejdi, că pe viitor se va purta și mai brav, deși gazetele noastre o califică de nenaționalistă. Își face datoria pentru că motorul naționalismului său nu-i ieftinătatea vanițioasă, nu-i vânarea laudelor trecătoare, nu-i căutarea laurilor ce vestejesc, ci e conștiința vie, că ea e datoare să se lupte pe toate căile pentru binele turmei sale, încât, dacă află că pentru îmbunătățirea stării neamului e lipsă să între în vârtejul hărțuelilor de partide politice, apoi să sufere prigoniri dela străini și hule dela ai săi, se espune la toate. Preotul unit își va face

datoria națională nu pentru că îl apostrofează vre-un „cuvânt sincer“, nici de teama batjocurilor publiciste, nici pentru autoritatea partidului, a cărui autoritate atâția o contestă și tind să o clătine, ci pentru că el, preotul unit, în cele naționale se însuflețește de pilda neîntrecută încă a mucenicului vlădică pribeag, care pentru binele și pentru drepturile poporului său a luptat cu puteri supraomenești și lupta sa o a sigilat cu moartea de martir. Pretenziunile naționale cari sunt substratul frământărilor de azi au fost întocmai și idealul acelui întâiu vlădică dela Blaj, Inocențiu Micul: dela el derivăm noi programul nostru național, din viața lui ne și inspirăm, dela el învățăm curaj, de aceea nesocotim inzultele gazetelor seduse și seducătoare și ne împlinim datorințele, fără să adulmecăm tămâerii, fără să tragem cu urechea la ozanalele publicului.

Cu tot dreptul deducea d-nul Dr. V. Moldovan altădată în „Gaz. Trans.“ geneza luptelor noastre politice dela biserică peste tot. Programul național așadară este — și după mărturisirea dlui Dr. Valer Moldovan — moștenit dela biserică, pentru că noi preoții și avem mai mult drept la el ca ori cine, dar și datorința ne leagă mai strâns de el, ca pe ori și cine, să-l apărăm, să-l

propoveduim, să-i câștigăm valoare și să-l ducem la biruință, la înfăptuire. Conștiința datoriei trebuie dar să fie stimulul acțiunii preoțești pe câmpul național, iar nu mulțămirea poftii de laude efemere, ori câștigarea de avantagii. Cei călăuziți de simțul datorinței vor persevera, ceialalți însă, la cotitura cea dintâi vor da în lături, se vor alătura la acela care îi poate plăti mai bine.

* * *

Bunăstarea, îndestulirea și progresul sigur al unui neam însă nu rezidă exclusiv în libertăți politice, în drepturi naționale; aceste, ori în ce măsură îmbucurătoare ar rezulta din svârcolirile politice militante, sunt abia o condițiune, ce-i drept determinativă, a înaintării și a binelui la care tinde un neam, nici decât însă bunăstarea, mulțămirea, fericirea însăși, aceste își au rădăcina în moralitatea de obște cât și în cea a omului singuratic, în moralitatea inspirată de elemente, de dughuri mai înalte ca lumea simțurilor, în moralitatea aceea, care își trage sucule vieții din credința minții și a inimii. Binevoitor sincer al neamului nostru numai acela poate fi, care împreună într-o simfonie fericitoare lupta pentru drepturi cetățenești, pentru libertăți politice cu lupta pentru eliberarea din că-

tușele patimilor distrugătoare, a patimilor cari nefericesc și pe poporul înzestrat cu cele mai nefermurate libertăți civile. Astfel de binevoitori sinceri, întregi, nu unilaterali, îmi place să cred, că sunt toți bărbații noștri doritori de progresul neamului și apărători ai drepturilor naționale. Dreptaceea cred că nu voi fi încriminat cu prea mare cutezanță, dacă îndrăznesc ai ruga 1., să nu apretieze munca noastră numai sub aspectul și în preajma frecărilor electorale — fie pentru casa comitatului, fie pentru a țării — cari se dau la anumite restimpuri, ci să privească acțiunea noastră deplină, să caute la preotul întreg și când vrea să-i încresteze purtarea la gazetă și când vrea să-l judece din alte conziderante; 2., să nu recurgă la noi numai în toiul frământărilor, a încordărilor, când au lipsă de serviciul și de jertfa noastră, ci să întrețină cu noi legături perpetue, ca astfel să ne fie și nouă spre ajutor, să fie mulțimei pildă vie, expresivă și revoltă și să câștige și pentru sine tărie, căldură, perseveranță, căci numai acela poate lupta pentru ideal în chip ideal, care se provide cu munițiuni mai trainice, mai curate, mai nobile, mai sfinte, decât cele prestate de oameni. Câți „eroi“ nu lăncezesc, câți nu se perd în ceața necunoștinței pentru că le

FOIȚA.

Stelei.

Stea micuță de pe boltă,
Ochiu frumos de aur,
Câte doruri știi tu cerne,
Câtă vrajă știi așterne
In adâncul unui suflet
Frământat de-o grea revoltă!?

Câte vise solitare
Invelite 'n aur,
N'au căzut din întâmplare
Frunze moarte pe cărare,
Când cu'n sclipot, când c'un zimbet
Ai apus în zare!?

Iar când norii, călătorii
Cu aspect de ghiaur
Se'ndesau pe bolta largă,
Tu ca pânza să le-o spargă
Mi-ai trimis un dulce zimbet
Și fierbeau de ură... norii.

Eu atunci răpii îndată
Zimbetul de aur
Și-l ascunsei bine mamă,
In a inimei năframă
Și sum vesel... Câte-un zimbet
Mai trimite-mi câte-odată.

A. Nan.

Epistole către un prietin.

II.

Iubite frate!

Înțeleg și aprob întru toate mândria cu care-mi scrii din prilejul denumirii noului vostru Preasfințit; dar tonul de superioritate, prin care se disting șirele tale din acest prilej, întru cât se refereste la dieceze, nu-l înțeleg. Nu-i vorba, hic et nunc ai drept; dar ce gândești? O dieceză, în care 4 episcopi unul după altul s'au distins într'atâta, încât au fost chemați la cărmuirea altor dieceze, resp. a arhidiecezei, e vrednică, ca un preot din altă dieceză să vorbească numai așa cu milă despre ea? Înțelegi, ce vreau să zic.

Dieceza noastră a Lugoșului, har Dlui, azi se află în o stare atât de înfloritoare, încât numai despre viitorul frumos al ei putem vorbi. Înființată pe un teritor, unde biserică noastră avea un trecut foarte sărac, cu parohii puține și cu credincioși puțini în parohii, în scurt timp în aceasta dieceză biserică noastră a luat un avânt frumos. Auzit-ai, că la începutul zidirii catedralei din Lugoș, ceea ce ridicau zidarii ziua, dărau dujmanii noaptea? Și după aceea, cel mai inverșunat dintre ei s'a făcut credinciosul acestei biserici și și-a lăsat averea fundație!... După sistemizarea unei mulțimi de parohii

noi, după regularea administrației interne bisericesti, după înființarea diferitelor așezăminte umanitare din dieceză, sub păstoria Arhiepiscopului din urmă, s'a ajuns și în urma Lui se va ajunge la o stare admirabilă în dieceză.

Evenimentele mai însemnate din timpul mai nou în aceasta dieceză sunt următoarele. Prin satorirea noilor izvoare de venit la fondul preoților deficienți e asigurată o soartă mai bună a preoților pentru anii de bătrânețe; prin deschiderea convicului diecezan s'a făcut cu puțință și fiilor acestei dieceze să se împărtășească mai ușor de daturile învățaturii pe cale mai ușoară; prin reînființarea mănăstirii Prislopului și reactivarea ordului călugăresc se începe o epocă nouă în Biserica noastră. Iar dacă am avea și seminar, ar fi cu puțință o creștere a preoțimii în mod și spirit unitar după exigențele diecezei.

Cu înființarea Convicului și Seminarului va fi cu puțință în viitor a se introduce și în episcopia noastră exercițiile spirituale pentru preoți, fără de cari caracterul preotesco nu se poate manifesta, după anumită vreme, așa cum trebuie. Iar prin peregrinajele la Mănăstire, prin misiunile călugărilor și prin o activitate pastorală mai socială a preoților, ne vom bucura de mântuirea poporului nostru pentru cele vecinice și vremelnice.

La noi nu este neîndestulare, nu sunt

lipsește inspirația supraomenească? Ci neamului nostru îi trebuie eroi adevărați, tari, fără călcâiul lui Achile, pe cari să nu-i poată ademeni nimic, așa eroi însă numai școala credinței și etica călăuzită de credință poate plăzmu.

Am grăit ca om singuratic, neîncredințat de nimenea; cuvintele mele sunt numai un glas, un glas, care cred că nu e prea discordant de glasul ce l'ar fi dat însași preoțimea noastră, ca corp moral.

(v.—u.)

Mișcarea bienaliștilor.

(Continuare și fine).

Preaveneratul Consistor în venerata sa scrisoare, ce am reprodus, spune, că n'a sosit timpul potrivit, dar noi nu mai putem aștepta un moment mai potrivit ca acesta.

Știm, că arhieriei noastre toți ca unul voesc și doresc îmbunătățirea sortii noastre ticăloase.

Avem deplină încredere în bunii noștri Arhieriei, dar mizeria groaznică în timpul asta de nebună scumpete ne omoară, nu ne dă mijloace de a ne crește copiii la școală, nu de a ne instrua în cele preoțești, nu de a ne nutri onest și cinstit, nu de a ne cultiva în spiritul evangheliei lui Hristos, nu de a ținea piept curentului plin de duh anticreștinesc, nu de a ne putea după inima și spiritul lui Hristos pune în luptă pentru instruirea economică, socială și culturală a turmelor cuvântătoare, concretizate păstoririi noastre, nu căci mai mare și mai înfrorătoare

lipsă ducem noi, și azi suntem mai rău salarizați și ca cei din urmă scriitori dela oficiile publice. Cum vom putea apoi noi acești flămânzi și goli da hrană și cum vom putea îmbrăca pe cei lipsiți și cerșitori? Nu mai putem aștepta! Timpul nu numai că a sosit dar a trecut chiar! Dacă noi vom afla de bine, ca toate și pentru toate să lupte numai Arhieriei noștri, nu izbutim în veci. Nu, căci cei cari ne uresc, aruncă în ochii bunilor noștri Arhieriei: Numai voi sunteți cari ațărmați neindestulirea și mizeria clerului nostru rural, ei vedeți cum tac ei! Vedeți și știți că cel indestulit nu pretinde, nu cere, ci numai cel-ce aduce povara grelei sărăcii și lipsuri.

Și drept au! Nu într'u aceea au drept, că noi am fi indestuliți ei într'u aceea că, noi în modestia noastră legendară, am făcut ca cei-ce nu se interesează — unii, să chiar bucură — de soarta noastră, să arunce invecive și neadevăruri în ochii celor-ce ne iubesc și luptă pentru ameliorarea stării noastre triste și precare! E aci timpul când cu toate mijloacele demne de statul nostru preoțesc să începem și să ducem cea mai înfocată luptă de agitație pentru schimbarea rușinoasei legi congruale și să nu ne odhnim până când nu vom fi egali salarizați ca și frații sistematici. Ministrul, dacă a ameliorat — și bine a făcut — soarta oficialilor și servitorilor îngreunați cu copii, cu începerea anului 1912, de ce oare nu și-au adus aminte același ministru și de noi, sârmanii preoți bienali, ca și cari mai rău salarizați nu e nime în patrie, ca și cari mai bajocoriți nu s'a pomenit a fi fost nici un fel de oficial a statului căci legea congruală ne și nedreptățește și ne și necinstește.

Când s'a publicat decisul ministerial referitor la îmbunătățirea lefei oficialilor și slujbașilor de stat, îngreunați cu familii și

copii, suboficialii toți ca unul au sărit ca mușcați de șerpi, contestând și protestând contra decisului. Și știți pentru-ce? Pentru-că zic ei. Noi nu suntem în contra îmbunătățirii lefilor, dar suntem în contra modului incorect al aceleia, statul trebuie să retribue și se plătească munca și nu copiii? Și au dreptate! Până-când vom aștepta deci aproape 400 preoți vrednici și cinștiți să suferim rușinea și amarul acestei legi fatale și cu noi peste 2000 membri de familie, pe cari ni-e greu că nu-i vom putea crește, așa cum am dori. A sosit timpul, ca cei competenți să știe amănunțit toată starea noastră pentru-ca astfel să ne poată veni în ajutor.

Suntem în ceasul al unsprezecelea! Și precum e adevărat, că ori-ce întârziere e daună, întocmai așa e adevărat și aceea că ori ce daună provenită din întârziere — actualminte nebasată și nejustificată — ne aduce moarte.

Cutez a afirma că e timpul cel mai potrivit pentru începerea celei mai abile și celei mai febrile agitațiuni, din a cărei valori trebuie să rezulte schimbarea legii de congruă, deoarece nici un strat a societății omenesti n'ar sta cu mâinile în sân chiar acum în veacul XX spre a nu-și croi o soarte mai bună în mijlocul luptei pentru traiu. Și dacă o fac toți și li permis să o facă tuturor, pentruce nu ne-ar fi permis nouă preoțimei bienale? Ce am făcut noi acuș de 4 ani pentru modificarea legii congruale? Cine cunoaște păsurile noastre? N'am făcut nimic, nu ne cunoaște aproape nime! Să mai așteptăm? Până când iubite confrate? Ce mai ezitam? Ori doară nu voiți croirea altei sortii! Cel puțin să ne știe lumea cât suntem de lași și nepăsători. Să se vadă și să știe cum prețuim prestigiul și cinstea de preot român!

Am aruncat în treacăt aceste câteva invective, dar nu cu rea, ci cu cea mai mare

partide între preoți, nu-s toți „administra-tori“, nu este marmurare în clerul rural. O mică, dar bine alcătuită, casă e dieceza Lugoșului.

Știi pentruce îți scriu acestea? Adă-ți aminte, că după repausarea P. S. Sale Ioan cândva Szabó cum a început a se serie despre aceea, cum va trebui să fie noul Vlădică al Gherlei; articli cari din cari mai lungi și mai serioși se perondau prin gazete cu refremul „Domnului să ne rugăm“, cu puncte peste puncte, în cari se cuprindeau condițiile noului arhieriu. Din contră: cu privire la dieceza Lugoșului nu ai cetit până acum și cred că nu vei ceti nici pe viitori articlii cu „Domnului să ne rugăm“ pentruce? Pentrucă aceasta dieceză nu are lipsă de episcop ales? Nu, ci pentrucă viitorului episcop al acestei dieceze nu i-se propun alte puncte, decât cele precizate de s. Apostol Pavel, cari se iau în considerare la orice denumire de episcop.

Nouă nu ne trebuie decât:

1. *Episcop* în senzul deplin al cuvântului, după toate prescrierile canonice și morale; caracter integru, deplin, perfect. Perfectior ad Episcopum, sicut ad *perfectorem*; ad monachum autem (acea suntem noi) sicut ad *perfectum*“ zice s. Toma.

2. *Părinte* bun și binevoitor, cătră care să te apropii cu toată alipirea fiască, cu încredere și îndrăzneală, știind că El e acela,

cărnia mai vărtos poți să-ți descoperi întreg sufletul tău.

3. *Stăpân* drept și impunător, care cu aceeaș măsură imparte în dreapta și în stânga și stă deasupra tuturor conziderațiilor personale; dar îți și impune dispoziția, de o primești bucuros, ca dela un dispunător al lui Hristos.

4. În sfârșit să fie aceea, ce însumă a fi din trecut, un *vlădică românesc*: intruparea tuturor aspirațiilor unui popor, la care cel mai mare domn, dat de Dumnezeu, cea mai respectată persoană, e vlădică. Pe acesta când îl vede, gândește, că aude glas din cer...

Jată, frate, cam atâta se cere episcopului nostru; nici mai mult, nici mai puțin. Cum zisei: cât se recere în general dela un episcop, de aceea nu vei vedea scriindu-se atâta: cine va fi episcopul Lugoșului?

Cu scopul ca bunul Dzeu să ne dea și nouă cât de curând, în locul Celuia, pe care l-am pierdut, episcop vrednic, Stăpânitor: Domnului să ne rugăm.

N. B.

Golinde.

Le cântă feciorii în seara de ajun la casele cu fete. Melodia e uniformă la fiecare și se cântă alternative de două grupuri la două ferești. Toată cântarea e dusă în formă de dialog.

La o copilă în leagăn.

Sub cel verde trandafir

O viță-i verde trandafir¹⁾,

Este-un leagăn de mătăasă,

Dar în leagăn cine șede,

Da-i *Lenița*²⁾ d'ochiși negri,

Și șede și chindisește,

Cămașa tătâne-său,

Guleru frățâne-său,

Năframa vărului său.

Tu *Lenița* draga babii,

Fă-mi și mie-un gulere!

Că eu ție ce ți-oi da,

Noaună cară cu povară,

Și opt buți cu bani mărunți

Că de-acea sunt mai mulți.

Fii *Lenița* sănătoasă

Cum ești d'albă și frumoasă,

Să dai huseși bucuroasă.

La o fetiță mai mărișoară.

Pleacă *Ana*³⁾ prin grădină

Cunună de vinețele⁴⁾

Prin grădină la fântână.

Cu cismele tropotind,

Cu rochița vânt trăgând

Măneci largi, badreși făcând,

Cu mâinile ca rugile,

¹⁾ Se repetează după fiecare șir.

²⁾ Aci se pune numele copilei.

³⁾ Numele fetei.

⁴⁾ Se repetă după fiecare șir.

bunavoință și dragoste frățească și pentruca și cel mai letargic și apatic să lapede haina moliciunii și cu nădejde în Dumnezeu să se înroleze imediat sub stindardul dreptei lupte. Și oare să fie între noi letargici și apatici? Nu cred, nu căci toți simțim la fel și pe toți ne doare sufletul de amara și vitregă noastră stare. Să sărim deci cu toții ca unul întru eluptarea celei mai juste pretenziuni ce poate să o aibă o corporațiune oficioasă cum e și a noastră și sunt sigur, că izbânda nu va întârzia. Lângă noi și cu noi avem pe iubii noștri confrăți sistematici, întregă inteligența laică și bunul nostru popor, cari toți vor ști în caz de necesitate să-și arete iubirea și aderarea sinceră către justele noastre pretenziuni. Dacă manifestarea și lupta noastră va fi solidară, vom exopera preagrătos conchemarea unei conferințe episcopesti, vom apropia timpul de a se modifica legea congruală, și vom da să înțeleagă și cei dela cărma țării că a sunat ciasul când o preoțime vrednică și numeroasă dimpreună cu peste 2000 membrii de familie nu mai pot fi tractați așa mașter în detrimentul și vădita daună morală a țării și a poporului păstorit de aceia, apoi spre rușinea întregii lumi civilizate și a veacului XX. — La lucru deci iubii confrăți din răspuțeri, cu încredere în Dumnezeu, cu iubire sinceră, căci noi pentru noi, și pentru binele iubiiilor noștri luptăm luptă dreaptă și sfântă!

Să nu ni-se iee în nume de rău că am îndrăznit a face acest demers. Sunt alții între noi cu mult mai vrednici și mai apți ca mine. O-am făcut-o pentrucă nenumărați frați mi-au pus întrebarea cu privire la vele slevate de mine. Celce află mai bune și mai potrivite mijloace li stă în voie de a face. Dacă dragostea și încercarea iubiiilor confrăți va fi așezată și numai în

mod interimal, în modesta mea persoană Va rog pe toți să cumpăniți cele scrise de mine și să impliniți cele cerute, și eu nu voi întârzia a vă arăta cum contempez eu ținerea unui congres bienalist și prin ce mijloace putem ajunge la cele mai bune rezultate. Vă cer dragoste, entuziasm, muncă și solidaritate. Dumnezeu cu noi și cu sfânta noastră cauză!

Dat Silvașul magiar la 6 Decemvrie 1911 p. u. Tordaszentlászló

Frate în Hristos

Emil I. Marcu,
preotul Silvașului.

Mandatul dela Vinț. „Alsófehér“ organul independent-koșutist din Aiud referitor la sentința adusă în chestia alegerii dela Vinț a drii Maniu scrie următoarele:

„Curia, după cum se putea deduce din cele de până acum, a respins petiția lui Iuliu Maniu, și astfel deputația lui Mayer Ödön rămâne intactă pentru cercul Vinț. Dar oare va rămânea neatinsă dreptatea? Oare va rămânea neatinsă încrederea pusă în justiția maghiară? Aceste toate sunt astfel de întrebări, la cari cu conștiința curată vor putea răspunde numai cei-ce au luat parte direct ori indirect la aducerea sentinței.

Încă numai o chestiune. Dacă la aducerea sentinței n'a avut în vedere punctul național maghiar, oare ucel punct de vedere câștigat-a ceva, că pentru apărarea lui a trebuit eventual să se violeze forța justiției? Ori doară nu scade și pierde din ponderozitate și autoritate și cea mai mărețată și strălucitoare idee, dacă pata nedreptății o întunecă?!

Noi nu adaugem nimic. Trebuie să constatăm că ne surprinde tonul acesta al lui Alsófehér.

Teologii din Blaj. — Sub titlul acesta un corespondent de aici se plânge în coloanele „Tribunei“ (Nr. 262) cu multă dreptate pentru puțină atenție, ce s'a dat concertului aranjat de clericii noștri.

Redacția adaugă însă un comentariu, în care explică lipsa acestei atențiuni, prin faptul, că teologii noștri ar trăi prea ermetice între zidurile seminarului și încheie:

„Blajul ar fi fost și ar fi trebuit să fie nu numai un orașel de preoți, profesori și elevi, ci și un orașel românesc viu, un oraș de comerț și industrie românească, un oraș, în care se pulseze puternic o viață românească adevărată.

„Teologii noștri, cari sunt acolo într'un număr frumuseț, dacă ar fi sloboziți din temnița în care sunt ținuți acum, nu ar contribui ei oare la înviorarea acestei vieți? Orașele străine, cu academii și școli înalte, aduc argumente pentru noi.

„Să nu desnădăduim, deci, leviiții noștri, acum când se simt manifestări prea puțin în-

telegătoare față de voi. Să se gândească mai bine, cum vor putea, odată, să șteargă prin influința lor sistemul nenorocit de astăzi. Ei sunt meniți să învingă“.

Putem asigura redacția „Tribunei“, că comentariul acesta nu exprimă vederile celor din Blaj, nici ale clericilor chiar!

Reviste.

Din parlament. Discuția bugetului ministeriului de agricultură s'a terminat și în general și în special. Ministrul a răspuns fiecărui orator în particular. A pomenit în special ministrul, că va lucra pentru împăduririle locurilor pleșuve sau goale, nu numai în teritoriul erarului, ci și în al proprietarilor mai lipsiți. Necesitatea acestor împăduriri se simte mai ales în Ardeal. Pentru exportul de lemne ar trebui să edifice câteva linii ferate, da, acestea ar costa vre-o 25 milioane. A trecut apoi la economia de vite și a spus, că scumpirea cărnei o provoacă numărul mic al vitelor. Va cere să ajute dezvoltarea acestei economii. De asemenea a promis că va sprijini cultura viței de vie și va ridica în țară 10 depozite mari de vinuri, căci mai bine ar fi, dacă muncitorul ar consuma vin decât rachie.

La pertractarea bugetului ministeriului de culte, se va propune înființarea unei universități pentru economia politică și aceasta să fie a treia universitate luată în prospect.

Noutăți.

Din cauza Sfintei Sărbători de Marți nrul proxim va apărea numai Joi.

Din Arhidieceză. Ioan Simu, preot disponibil, a fost denumit de paroh în Luna (distr. Arieșului). Vasile Moldovan, paroh în Bicaz, a fost denumit capelan în Blaj. George Repede, din Homorod, a fost trecut în statul deficienței cu 1 Ianuarie 1912.

Răpaușul dominical. Urmând unui vechiu obiceiu ministrul de interne a suspendat legea răpaușului dominical pentru ziua de 24 Dec. n. pe ziua Crăciunului la catolici.

Cu botele ca florile,
La fântână mi-a sosit,
Apă 'n bote și-a luat,
Și-n botiță și-n vedriță,
Înapoi s'a înturnat,
Și trei juri o a 'ntâmpinat,
Și trei juri, ca trei păuni.
Unu-i cere măr din sân,
Unu-i cere inelu,
Unu-i cere cununa.
Cel ce-i cere măr din sân,
Putrezirear ca dânsul,
Ca dânsul ca măr din sân.
Cel ce-i cere inelu,
Petrecesar prin dânsul,
Cel ce-i cere cununa,
Cununasar cu dânsa,
Cu dânsa cu doamnă-sa.
Fii tu Ană sănătoasă,
Cum ești d'albă și frumoasă
Se dai husoși bucuroasă.

NEUMANN M.

furnisor al curții și camerei ces. reg.
în KOLOZSVAR, Mátyáskirálytér 14.

Mare asortiment în veșminte bărbătești, de copii și fetițe!

(72) 38—?

Prețurent ilustrat gratis și franco.

Delegațiile monarhiei noastre sunt convocate pe 28 Dec. n. la Viena.

Expoziție mondială în Australia. Ziarele engleze se ocupă mereu cu ideea aranjării unei expoziții în Melbourne sau Sidney în primăvara anului 1914. Expoziția v'a consta din produsele Angliei și a coloniilor sale.

Convocare. „Reuniunea femeilor din Bucium Șasa” își va ținea a XI-a adunare generală ordinară Marți la 19 Decembrie st. n. a. c. orele 3 d. a. în localul școli gr-cat. din Bucium Șasa, la care avem onoare a invita pe P. T. membrii, precum și pe toți binevoitorii și spriginitorii Reuniunii. Bucium Șasa, 10 Decembrie 1911. *Maria David*, președintă. *Marian Sas*, secretar.

Un leac fără preț. În ziua de azi când tuberculoza seceră nenumărate victime, preocuparea principală a medicilor e descoperirea unui medicament care să nimicească germeni acestei boale nemiloase. Până acum rezultatele ajunse sunt tot celea vechi: curățenie și aer curat. După cum se anunță acum din Paris, un medic, prin injecțiuni de oxigen fluid sub piele, se zice, că ar fi ajuns la rezultate strălucite.

Propunere frumoasă. În 12 a. lunei curente s'a ținut în Haga un congres, în care delegatul Angliei a propus ca congresul să interzică importul de opium, care de aici înainte să fie folosit numai spre scopuri medicale.

Dela Societatea meseriașilor noștri. Duminică în 10 Decembrie a avut loc a patra conferință pentru meseriași. În fața unei numeroase asistențe a vorbit d. profesor Petru Suciu despre organizarea igienică socială a orașului München. D-sa ni-a comunicat prețioase date — culose prin propria-i experiență — privitor la felul cum sunt organizați nemții din capitala Bavariei. Îndeosebi a insistat asupra gertfelor, ce le aduc locuitorii Münchenului pentru solidaritatea publică, pentru școală și cultură.

Tabloul ce ni-a făcut credem, că va stârni și în inimile oamenilor noștri gânduri mai bune și îndemnuri cum să ne organizăm și noi pentru o viață mai rodnică. Conferențiarul a fost urmarit cu multă atențiune și respătit cu călduroase aplause.

A declamat sodalul negustor I. Ilișeanu poezia „Umbra lui Mircea” la Cozia — de Bolintinean; iar d-soara Victoria Cristian „Cântecul fusului” de G. Coșbuc. D-soara Cristiană să prezintă ca o bună declamatoare.

Duminică în 17 Decembrie la orele 5 d. a. va vorbi d. profesor Traian German din domeniul fizicii.

Foametea în Rusia. Din cauza secetei de astăvară o foamete cumplită bântuie unele guvernamente ale Rusiei. O telegramă vestește că ministrul de interne a depus în Dumă un proiect de lege privitor la ajutorarea guvernamentelor bătute de secetă.

Ninsori mari. Se vestește dela Brașov că pe Carpați ninge grozav. La frontieră e zăpadă foarte mare. De asemenea pela Făgăraș din cauza ninsorei e întreruptă pe multe locuri comunicația.

Capricii de milionar. Misionarul Aloisiu Masee, se înțelege american, duce o viață foarte interesantă. Dimineața la orele 6 se suie în automobilul său și merge la o prăvălie unde e angajat de servitor, mătură înaintea prăvăliei, curăță geamurile, șterge pravul ș. a., seara la 7 merge acasă își schimbă costumul de servitor și pleacă în lumea elegantă. Se zice că lui Masee, care e de abia 30 de ani îi mai place viața de servitor, decât cea de aristocrat.

Dați copiii la neguțătorie. Mișcarea pornită de harnicul neguțător din Sibiu Aurel Popescu, de a face o reuniune a neguțătorilor români, a ajuns la rezultatul, că în 414 comune unde noi suntem în majoritate nu se găsesc decât 969 negustori, cari fac pe an învârtire de 25 milioane coroane. Sfătuim pe părinții cari au băieți isteți să-i aplice la neguțătorie că este destul teren de muncă și de câștig.

Oraș inundat. În urma unei furtuni groaznice de pe Oceanul-Atlantic, valurile mării au inundat orașul Espinho de pe marginea Portugaliei. Până acum valurile au măturat 25 case și apa tot crește pe strade.

Iarăș holera. Se vede că ni-a îndrăgît holera, de nici frigul iernii nu-i destul de aspru, ca să-i înghețe bacilul. În Zenta s'au îmbolnăvit patru persoane și una a murit. Autoritățile au oprit să se mai beie apă din Tisa, care se vede, că e inficiată.

Cine șede mult, mistuește rău. Rapoartele științifice medicale a clinicei din Neapol amintesc, ca apa naturală amară *Francisc Iosif*, luată zilnic în cantități mici pe nemâncate nu numai regulează funcționarea stomacului, ci în multe cazuri micșorează și trândăvirea intestinelor în așa măsură, încât luarea altor medicamente este superflua. — În speterii și farmacii să se ceară exclusiv numai „apa naturală amară Francisc Iosif”. (33.)

Tifus. La Cluj s'a declarat tifusul și începe a avea deja victime. Din cercetările de până acuma rezultă, că apa din conducte în unele părți ale orașului e inficiată.

Direcțiunea poștelor și telegrafelor din Cluj publică un aviz privitor la împachetarea și adresarea corectă a pachetelor poștale. Cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și anul nou se expediază un număr foarte mare de pachete, cari numai așa pot ajunge la destinație, dacă publicul împlinește regulile emise cu privire la adrese și la împachetare. Nu este permis a se trimite bani sau juvare în acelaș pachet cu alte obiecte. Afară de adresa corectă a primitivului este de dorit, ca trimițătorul să însemne numele și locuința primitivului nu numai pe biletul poștal de expediție, ci și în interiorul pachetului, ca în cazul când adresa din afară ar deveni indescifrabilă, organele poștale totuși să se poată orienta cui să înmaneze pachetul.

Juriul compus pentru revidarea a multor 1000 de răspunsuri incurse la *Concurs-Ceres* s'a compus și lucra deja în Viena. Dl. Profesor *Adolf Hess*, c. r. Director și inspector de resort al inspecțiunii supreme la institutele de meserii, a fost așa de bun a primi prezidiul, iar afară de dânsul mai sunt următorii membri:

D-soara *Lotte Richter*, comp. unei cunoscute cărți de bucate și directoara unei școli de menaj concesionată;

Jean J. Povondra, președintele societății bucătarilor din Austria;

Georg Räder, specialist pentru reclame, Berlin;

Josef Kunze, dispusul firmei *Georg Schicht S. pe A. Aussig*;

Camillo Wenzl, conducătorul desp. de propagandă la S. p. A. *Georg Schicht*.

Pe cum este cunoscut, termenul final, pentru trimiterea concurselor la *Concurs-Ceres* la 30,000 Cor. s'a prelungit până la 1 Decembrie 1911.

AVIS. După ce în calend. Unirii din 1912 în partea calendaristică s'au strecurat unele greșeli la versurile de rând și la Evangeliile învierii — am aclus la fiecare exemplar câte o foaie separată cu Evang. dela Liturgie și Evang. învierii de peste întreg anul 1912.

Partea Literară.

In așteptarea mântuitorului.

Din „Meditații asupra evangeliilor” de Ott. Prohászka.

IV.

Primăvara în natură să începe cu raze de soare și cu adieri căldute; primăvara sufletului cu adânci doriri lăuntrice. În vechime dorirea după Mântuitorul străbătea adânc sufletele; izbucnea în gemete și nemulțumiri, în plânsuri și suspinuri; cu ochii dornici, cu buzele întredeschise, cu pieptul suspinând cântau spre cer și strigau: „rouați ceriuri de sus... deșteaptă puterea ta... trezește inimile noastre!” Vino, trezește-te cel ce ești puterea, și străbate la inimile noastre. Dorirea noastră a celor de acum, este și ea, ca un plug silnic, care răstoarnă glia... ca o putere pentru a cuceri raiul. Aceasta trebuie să ne-o dezvoltăm în trei direcțiuni.

1. Impotriva exagerării subiectivismului. E o deasă boală, că oamenii sunt ocupați în judecățile lor, în gusturile lor. La tot pasul ne împedecăm de painginișul simpatiilor și antipatiilor. Ne pierdem în nimicuri, în iritațiuni ridicole și muștrări simandicoase. Avem pretențiuni mari la recunoștințe, la distincții, la prețuirile lumii. Interiorul nostru sufletește seamănă cu bizarăriile baroce, plin de artificii și rafinării ne-naturale. În locul acestora trebuie să restituim în suflete naturalul și supranaturalul. Dacă suntem amărțiți, nervoși, cuprinși de iluziuni bolnave, sus, sus, la culmile munților! Să lărgim cercul strimt al gândurilor și simțirilor noastre; să punem în mișcare sângele amorțit, care ne sugerează nește simțiri așa de palide. Să deschidem largă cale doririlor după Dumnezeu... măcar de-am străbate până la cer!

2. Impotriva marasmului sensual. Suntem plini de sensualitate, care ne înăbușe sufletul. Frumseța ca formă, ne imbeată, și ne uităm la fondul moral... ni-să întunecă ochiul sufletului. Sensualismul e ca și tufa de lițion, abea să poate astirpi. Este în noi, ca-n struguri, multă dulceață lipicioasă; vinurile de acest fel trebuie să fiarbă îndelungat. Uneori sufletul ni-să întinde, ca aluatul, care să lipește de toate; trebuie să-l frământăm bine, pentruca să slujească vieții. Ne trebuie un suflet tare, care nu desmeardă, nu alintă.

Fantasia prea slobodă, trebuie să ne-o înfrânăm și trebuie să ne liberăm de sugestiunile ei înflăcărâte. Nu-i iertat să ne lăsăm îmbetați de lume.

3. Impotriva îmbătrânirii sufletești. Sufletul îmbătrânește, când se ostenește, și e aplicat la nelucrare. Puterea fizică scade negreșit, și încât avem lipsă de ea și în muncă sufletului, îmbătrânirea aceasta nu e mare năcaz. Pentruca ceea ce hotărăște în viața sufletească nu este partea fiziologică, ci lumina lăuntrică, promptitudinea voinții și vioiciunea de a reaga la motivele morale. E de lipsă, ca sufletul nostru să stee în lumina credinții și în amurgul bătrănelor; e de

lipsă ca lumea simțirilor lui să fie și atunci curată și vioaie. Nu trebuie să ne lăsăm, ca lenevirea să se instăpânească asupra noastră și nori grei să acopere orizontul sufletului nostru. Nu trebuie să fim bălăreți, ci în prospectul sufletului să se alterneze munții și văile... prin cari să răsbată vânturi curățitoare. Să nu ne învătoșim, ci să ne păstrăm elasticitatea sufletească. Agilitatea sufletului stă în afecte, în porniri. Eată sufletul senin, care să știe înălța și avânta, care se știe însufleți și nădăjdi, este un suflet tinăr, un suflet de mântuire, De aceea e de lipsă să deșteptăm adeseori poruirile spre virtute, să ne potrivim la agilitate și elasticitate sufletească. Gimnastica, sportul, iubirea naturii, sunt tot atâtea mijloace întru acest scop. La inima lui Dumnezeu și la sinul naturii sufletul nostru va fi totdeauna agil, robust și vioiu.

Jertfa sigilului sacramental.

După *Tricolor* de Augustin Răchită.

(Continuare.)

Primarul a pășit acolo și când a deschis portofelul a început să schimbe fețe și să se clatine pe picioare. Pe portofel era semnat numele: Antoniu Etwiker.

Primarul l'a pus bine și pe acesta ca mai înainte cu câteva minute biletul de vizită, și apoi iarăși s'a întors spre preot. Acesta privia numai lucrurile de neînțeles ce trebuia să le vadă. Conduita primarului la tot cazul a fost foarte ofenzătoare, umilita slugă a Domnului însă n'a luat-o în nume de rău, numai cât nu înțelegea nimic din toată treaba și de aceea s'a întors și el curios spre judecător.

— Astă-noapte s'a comis un omor în brădet, — continuă oficiantul, — nu știți nimic despre el?

— Cum să nu știu — răspunde preotul, căci doar și eu am fost acolo de față.

Vocea cu care a zis preotul cuvintele aceste, gestul cu care le-a însoțit, au fost atât de liniștite, încât l'au pus în uimire pe judecător. Acesta totuși nu poate fi ucigașul, pentru-că un făcător de rele atât de mare ca acela, nu răspunde așa liniștit — cugeta el în sine. Cu o bucurie vădită zise apoi:

— Așa, d-ta știi despre treaba aceasta?! Har Domnului! În felul acesta cel puțin vom da de urma ucigașului.

— De-a ucigașului? — răspunde preotul trăgând vorba, — eu îl și cunosc, dar îți declar cu toată serioșitatea și solemnitatea că persoana lui nu ți-o voi trada niciodată!

— Asta n'o faci bine — zise oficiantul. Vezi, dacă d-ta cunoști ucigașul, atunci ți-e datorința să dai mână de ajutor justiției, ca mișelul să-și poată lua pedeapsa. Afară de aceea aceasta este chiar și în interesul d-tale.

— Cum, de ce? — întrebă supriș servitorul Domnului.

— Ți-o spun eu, dacă n'o știi. Reverenda d-tale e plină de picuri de sânge, cartea de rugăciuni ți-a fost lângă cel ucis, portofelul gol a fost aflat în grădina d-tale, iar biletul de vizită, cu datul de ieri, a fost la oglinda d-tale, și pe toate dovada neîndoioasă; numele celui ucis: Antoniu Etwiker.

— Antoniu! — strigă preotul fugălbînd cu totul de spaimă; — e cu putință aceasta, aud eu bine? Era Antoniu Etwiker?

— Așa-l chemă, — răspunde cu o privire scrutătoare primarul, — dovadă portofelul, biletul de vizită și vre-o câțiva martori.

Preotul numai atâta a simțit, că sângele i-se suie la cap și că i-se taie picioarele apoi a căzut la pământ.

— Blăstemul conștiinței mișelești — șopti încet primarul; va să zică totuși el e ucigașul. Teribil! Părintele, păstorul, învățătorul satului e ucigaș!

Inima primarului s'a umplut de durere adevărată. Las' că și era în grea poziție. Pe acela, față de care până acum a simțit stimă și dragoste de fiu, pe acela să-l închidă acum ca pe un făcător de rele ordinar, ca pe un ucigaș și să pornească contra lui cercetare!!

Leșinul preotului a ținut câteva minute numai. Când și-a deschis ochii omul legii s'a plecat spre el și i-a șoptit la ureche domol, lin, abia lămurit:

— Lumea e mare, fugi te rog fugi! Lucrul încă n'a ajuns la cunoștința legii, eu mă duc și numai peste un ciaz voi trimite jandarmii să te ridice, fugi eu mă depărtez!

— Stai — strigă ascuțit preotul — bănuiala ți-e falsă, eu nu-s ucigaș, aparenta n'o lua de realitate. Incepeți numai cercetarea, adevărul va ieși la iveală dacă și Dumnezeu va vrea așa. Iar dacă nu, atunci îmi voi purta bucuros bine — meritata-mi cruce. D-ta du-te numai, făți datorința și apoi urmeze ce-a urma, pe mine mă va afla gata.

Primarul s'a dus, preotul a rămas singur.

Ce fel de cugete îi vor sfâșia inima?

Stând în scaunul său privea uimit înainte-și. Nu putea să creadă odată cu capul că credincioșii săi și legea l'ar ținea de criminal. Și totuși ori-ce aparentă îi era potrivnică. Chiar de n'ar crede credincioșii săi, legea trebuie să-l pedepsească. De cumva făcătorul de rele nu se denunță, zădarnic e totul, atunci pedeapsa trebuie s'o îndure el.

— Oh Antonie, Antonie, — murmură apoi cu ochii strălucind de lacrimi, — pe time te-au asasinat iar pe mine, care din copilărie începând ți-am fost pretinul cel mai bun, care mi-ai fi dat viața, și de-o sută de ori numai să ți-o scap pe-a ta, pe mine mă consideră de tâlhar. Oh Ceriu! Prin ce m'am făcut vrednic de aceasta!

Și-a încliat ușile zdrobit cu totul; n'a voit să mai dea față cu nimeni.

În sfârșit și-a găsit liniștea sufletească în rugăciune, la poala crucei.

Causa sa și-a așezat-o în mâinile lui Dumnezeu și în ajutorul lui și-a pus toată speranța.

A doua zi spre seară o căleasă străbătea zgomotoasă unica stradă a sătulețului. Așa ceva într-o localitate neînsemnată ca aceea se numără între evenimentele mari; din acest motiv căleasa și-a avut îndată spectatori. Într'un început unu, doi, mai apoi o ceată întreagă. Iar când prin fereasta calesei au fulgerat oțelele baionetei înțepenite pe pușcă. Întreg satul a început să alerge după ea, știricind curioși și uitându-să că oare unde se va și duce cea căleasă și jandarmul ce seșea înlăuntrul ei.

Iucă puțin și iat-o, a cotit la biserică. O smâncire de frâne și căleasa s'a oprit dinaintea porții parohiale.

(va urma)

Posta Administrațiunii.

Șinca veche pe 1908 sem. 2-lea și 1909 întreg. În restanță mai rămân anii 1910 și 1911. *Grind* pe 1911 întregire. *Vâmfalu* pe timpul din 6/5 1911 până în 6/5 1912. Binevoiti a îngriji să se plătească și restanța de pe anii precedenți. *Izakonyha* pe 1911 întregit. *Coșogna* pe 1911. *Apanagyfalu* 2:30 cor. pe 1911. *Borgo-Bistrița* pe 1911.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚIA.

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat

Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.

(88) 19-101 (Központi városháza mellett).

MÁTYÁS SÍ TRATTNER

rafinată și depozit liber de spirt, stabiliment pentru denaturare de spirt

în BARÓT (cott. Háromszék).

Fabrică (fierbe) și livrează pe lângă condițiunile ce-rea mai favorabile spirt brut, rafinat și denaturat.

Provocându-Va la această foarte cereți oferte de prețuri.

(56) 25-26

George Dundler

curelar și șelar

în Mediaș—Medgyes

A. Kovács-utca.

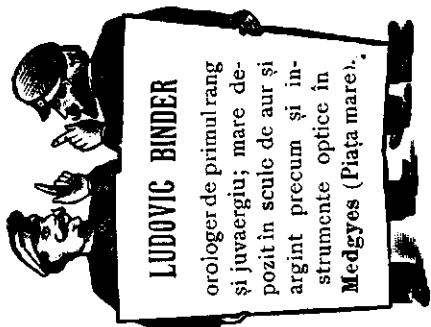
Recomandă marele său asortiment de tacâmuri (hamuri) fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află șele de calitate cea mai bună; precum și tot felul de scule pentru șele, harapnice (biciuri) și toți articlii aparținători braușei acesteia.

Primește reparaturi și le efectuează prompt.

(84) 12-26.

Prețuri fixe, solide!



Recomandă atențiunii On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadourii de Crăciun și de Anul nou.

(99) 5-26

Serviciu culant!

Dr. Constantin Manea

aduce la cunoștința On. P., că și-a mutat cancelaria advocațională în

ERZSÉBETFALVA (Vörösmarty-utca 7).

(101) 4-4

AVIS!

Recomandăm cu toată căldura nona noastră agentură, ce s'a înființat și deschis în opidul Blaj, în noul edificiu al dlui farmacist Schiesl în catul deasupra.

Se primesc depuneri spre fructificare, cu 5-5½% interese.

Depuneri și ridicări se pot face și prin postă.

Acordăm împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ pe anuități cu 5¼ interese.

Escomptăm cambii și acordăm credite cambiale cu cavenți și cu acoperire ipotecară, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Deslușiri dăm cu plăcere.

Banca de tovarășie soc. pe acțiuni din Elisabetopole ca agentură în Blaj.

(93) 9-?

Birou de informații!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provinciă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2-3 zile, ori-și-cui rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III|19.
(85) 10-12

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecske** — Indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

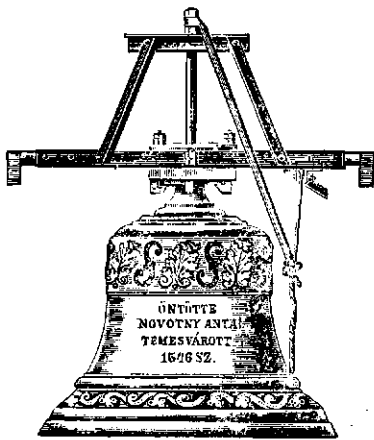
Antoniú Novotny
în **Timișoara-Fabric** (91) 10-12



se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.



Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

A apărut

ANTOLOGIONUL
sau
MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeestilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septembrie, Octombrie, Noembrie și Decembrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II, se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

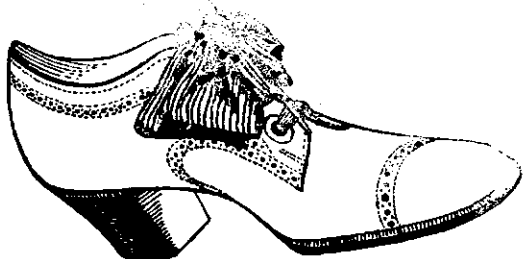
Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

Frideric Ipsen și soțul.

Depozit special de ghetete în Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.



Specialitate: } Prețuri la pereche:
Ghetete sanitare pentru copii. } Cele mai bune 16 cor. 50 fil.
De gală . . . 20 „ 50 „

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.



(98) 5-26.

Români replantativă viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

□ □ Altoi de vie! □ □

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri
soluri de vin de masă.Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atăcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!La cumpărari pe credit cele mai ușoare
condițiuni de plată.La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 4-?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

☞ **Asigurări împotriva focului** ☞pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantagioase și cu
premiu ieftine.☛ **Asigurări pe viață** ☛(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantagii deosebite) pe cazul morții cu
termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigu-
rări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apeducte.

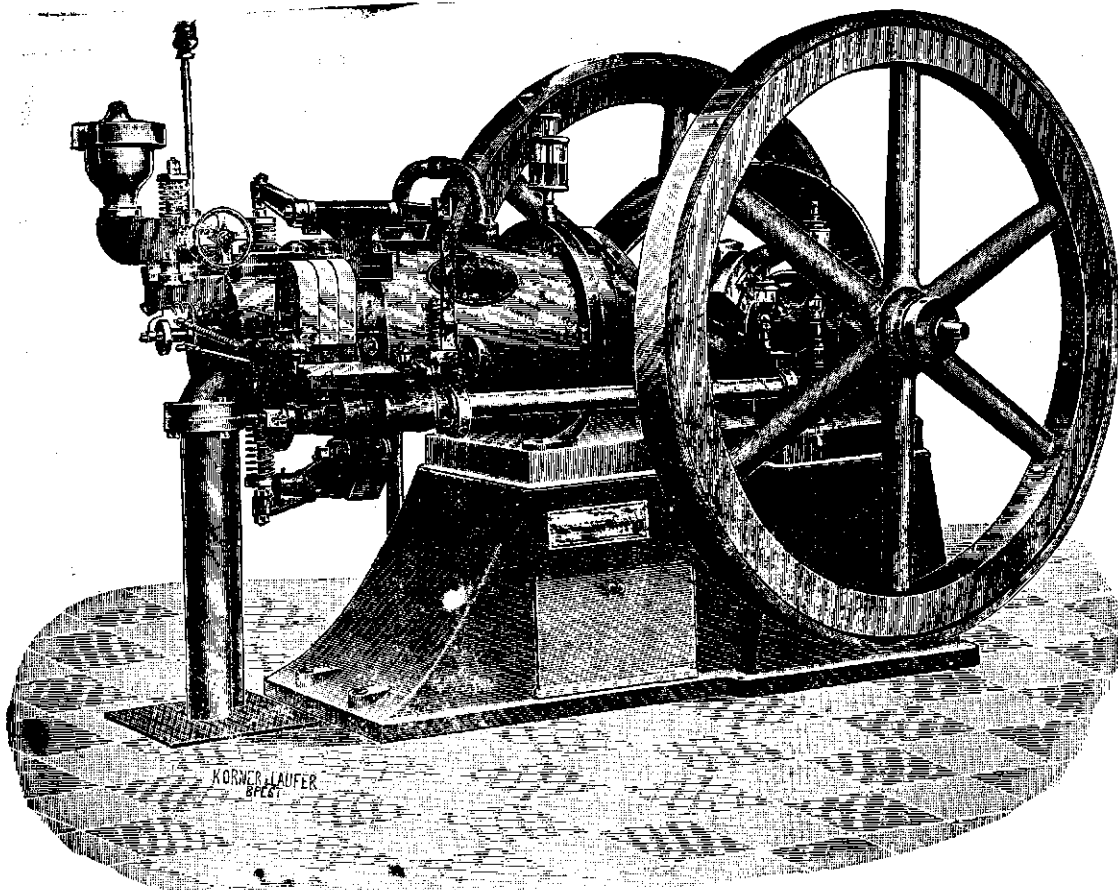
Sumele plătite pentru pagube de toc până la	
finea anului 1910	K. 5.008.540-78
Capitalul asigurate pe viață achitate	4.884.801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc „ 119.839.992 —
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„ viață „ 11.020.266 —
	„ 2.428.317 —

☛ **Prospecte și informații se dau gratuit în**
birourile Direcțiunii și la toți agenții.Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(88 83-?)

Sprijiniți industria română!PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria**EUGEN NICOLA**

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomand celea mai
practice **pluguri și mașini eco-
nomice.** În depozitul meu se află
totdeauna gata celea mai renumite
motoare de benzin, locomobile
și garnituri complete pentru
îmblătit cu motor. Motoare
de benzin stabile, motoare
pentru gaz sugativ. Mori de
măcinat și tot felul de mașini
economice, pe cari le vând cu**prețuri moderate și condi-
țiuni de plată favorabile,**
în rate.= **Cea mai mare garanță.** =Nime să nu-și cumpere pluguri
sau mașini economice până nu cearcă
la firma**Eugen Nicola**prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.Deslușiri și informațiuni se
dau gratis.

(38) 38-52

Sprijiniți industria română!